

POLICY PAPER

Estonia, Poland, Romania,
Slovakia, Spain

January, 2022

CONTENT

- English version – pp 2 – 4
- Estonian version – pp 5 – 7
- Polish version – pp 8 – 10
- Romanian version – pp 11 – 13
- Slovak version – pp 14 – 16
- Spanish version – pp 17 – 19

More Europe, less hate

The COVID-19 pandemic has shaken Europe and the world to their foundations. Now that the pandemic is approaching to an end, we can make an interim assesement. This assesement shows that it is not just national economies and health systems that have been put to the test, but the whole ecosystem of values and beliefs. The Europe of peace and consensus risks fragmentation due to excessive formalism and unstructured dialogue.

Over the past three years, much of it marked by the anxiety generated by the pandemic, we have analyzed in detail the mutations that the hate virus has undergone in this climate of widespread anxiety and the unscrupulousness of some populist or extremist governments and political formations. We were able to see how networks of hate and lies thrived, many of them under the direction of politicians who have wickedly capitalized on the lack of trust and the fears existant in society.

The principles and values underpinning democratic Europe have been partly seized and twisted into conspiratorial and anti-system narratives that have reactivated social and cultural divides naively taken as part of the lessons learned from history. Prejudice and hatred are part of Europe's present and risk becoming more pronounced in the not-too-distant future.

If the year 2021 was dedicated to the Recovery and Resilience Plan to save the European Union from the negative effects of the pandemic, the year 2022 and beyond must be dedicated to reaffirming European identity and citizenship. The discussion about Europe must become less technical and more focused on each of its 450 million citizens.

The following recommendations are based on the experience of the five organizations in the OpCode consortium in combating and reducing hate speech. The recommendations are aimed at the executive and legislative arms of the EU, in particular the European Commission and the European Parliament.

To the Honorable European Commission

In recent years, the European Union, through the European Commission, has made significant progress towards unification and regulation in sensitive areas such as hate speech and misinformation. Beyond the correct diagnosis of the phenomena and the political will, these efforts must be coupled with training and informative actions for key actors able to translate these principles of law and citizenship into everyday life.

- I. Thus, the initiative (2020 - 2021) of the European Commission, through the DG Justice Unit 2 - Fundamental Rights, [to extend the list of EU Crimes](#) to hate

speech and hate crimes **must complement the consultation, evaluation, and monitoring of the 27 Member States with concrete training actions for the authority and judicial experts in each state.** To this end, the European Commission must provide for the allocation of resources for internships, exchanges of experience, and appropriate training for judges, prosecutors, and judicial police officers which will contribute to the creation of a unified and predictable jurisprudence.

To maximize the impact of this initiative, the Commission should consider that these actions should be carried out in **standardized programs at the Community level.** Furthermore, the Commission should encourage and fund ample **information and awareness-raising campaigns** for citizens, and the campaigns should be taken over and implemented by national governments.

II. [The Digital Services Act](#) is one of the most ambitious initiatives with an impact at the European level, but without adequate consultation and communication it risks further fueling the climate of hatred and misinformation in the EU. Although the Commission has initiated numerous evaluation processes on the transposition of the principles of the Directive at the national government level, there are not enough resources invested in informing citizens about the future of the Internet in the EU. The Commission should, as a priority, fund broad **informative and awareness-raising campaigns** to counteract disinformation campaigns initiated by national or even non-EU actors.

Digital citizenship, in all its aspects, needs to be explained and translated through all possible means and platforms - including mainstream media, while taking into consideration digital divides, and national socio-political contexts. Investments in **media and digital literacy** must be proportional to those in programs dedicated to the digital economy, with a perfect balance between skills and attitudes.

III. Six years after the adoption of the [Code of Conduct](#) by the social platforms, but also after continuous monitoring, the Commission needs to step up **the facilitation of dialogue and exchange of expertise** between social platforms, national governments, and parliaments, the academic, non-governmental and judicial sectors. Annual monitoring exercises of compliance with the Code of Conduct must go beyond the current operating framework, in which non-governmental organizations act as a kind of extension of the IT companies AI divisions. The Commission needs to create an effective framework in which platforms provide access and accept the expertise of these actors in **regular mutual information and training programs.** In this way, social platforms will make the transition from commercial services to commercial public interest services.

To the Honorable European Parliament

IV. Beyond the actual legislative process, Parliament and, in particular, the political groups must **develop internal monitoring mechanisms and political sanctioning** when, at the national level, various political parties promote hate speech and misinformation. Each political group must develop effective democracy assessment mechanisms and codes of conduct to be taken up at the national level by the member parties. The citizens of the Union will be informed transparently and regularly about the degree of compliance with democratic standards by both MEPs and national parties.

Final considerations

Crises require firm and immediate responses to reduce medium and long-term negative effects. Since the last two years have produced a major crisis of confidence in public and political systems, all social actors must temper their categorical gestures to legislate and sanction hate speech. The emergence of sovereigntist and populist trends in Europe must be monitored carefully and dialogue must be restarted simultaneously at the EU level.

In the absence of consolidated data on the true effects of the pandemic and an increasingly tense geopolitical context, political gestures must be explained with patience. The next few years are critical to building a safe Internet for citizens and not one of propaganda, hate, and fear. In order to give coherence and credibility to this common goal, counter actions must be proportionate and highly justified to both instigators and the public. Europe's resilience and recovery also depend to a large extent on understanding and respecting human rights.

This policy paper is the conclusion of the 2019 – 2022 OpCode project. The content of this document represents the views of the authors only and is their sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information or opinions it contains.

OpCode consortium is formed by: ActiveWatch (Leader – Romania), Estonian Human Rights Center (Partner – Estonia), Never Again Association (Partner – Poland), Digi Q (Partner – Slovakia), and Movimiento contra la Intolerancia (Partner – Spain).

Rohkem Euroopat, vähem vihkamist

COVID-19 pandeemia on raputanud Euroopat ja kogu maailma. Selle lõpu poole võime teha vahekokkuvõtte, mis näitab, et proovile ei ole pandud mitte ainult riikide majandused ja tervishoiusüsteemid, vaid kogu väärtuste ja uskumuste ökosüsteem. Rahu ja konsensuse Euroopat ähvardab killustumine liigse formalismi ja struktureerimata dialoogi tõttu.

Viimase kolme aasta jooksul, millest suurt osa on iseloomustanud pandeemia tekitatud ärevus, oleme üksikasjalikult analüüsinud mutatsioone, mida vihkamisviirus on läbinud kliimas, kus domineerib laialdane ärevus, aga ka mõnede populistlike või äärmuslike valitsuste ja poliitiliste rühmituste hoolimatus. Me nägime, kuidas vihkamise ja valede võrgustikud õitsevad, paljud neist poliitikute juhtimisel, kes on väikseimat kasu saanud usalduse puudumisest ja hirmudest ühiskonnas.

Demokraatliku Euroopa aluseks olevad põhimõtted ja väärtused on osaliselt haaratud ja väänatud konspiratiivseteks ja süsteemivastasteks narratiivideks, mis on taaselustanud sotsiaalsed ja kultuurilised lõhed, mida me naiivselt pidasime osaks ajaloost saadud õppetundidest. Tegelikult on eelarvamused ja vihkamine osa Euroopa olevikust ning need võivad mitte väga kauges tulevikus veelgi tugevneda.

Kui 2021. aasta oli pühendatud taastamis- ja vastupanukavale, et päästa Euroopa Liit pandeemia negatiivsetest mõjudest, siis 2022. aasta ja edaspidi tuleb pühendada Euroopa identiteedi ja kodakondsuse taaskinnitamisele. Arutelu Euroopa üle peab muutuma vähem tehniliseks ja keskenduma rohkem igale tema 450 miljonile kodanikule.

Järgnevad soovitused põhinevad OpCode'i konsortsiumi viie organisatsiooni kogemustel vihakõne vastu võitlemisel ja selle vähendamisel. Soovitused on suunatud ELi täitev- ja seadusandlikele organitele, eelkõige Euroopa Komisjonile ja Euroopa Parlamendile.

Austatud Euroopa Komisjonile

Viimastel aastatel on Euroopa Liit Euroopa Komisjoni kaudu teinud märkimisväärseid edusamme ühtlustamise ja reguleerimise suunas sellistes tundlikes valdkondades nagu vihakõne ja väärinfo. Lisaks nähtuste õigele diagnoosimisele ja poliitilisele tahtele peavad need jõupingutused olema seotud võtmeisikute koolitamisega ja teavitamisega, et need õiguse ja kodakondsuse põhimõtted saaks igapäevaellu üle kanda.

I. Seega **peab** Euroopa Komisjoni algatus (2020 - 2021), mis hõlmab justiitsküsimumste peadirektoraadi 2. põhiõiguste üksuse kaudu [ELi kuritegude loetelu laiendamist](#) vihakõnele ja vihakuritegudele, **täiendama 27 liikmesriigi**

konsultatsioone, hindamist ja järelevalvet konkreetsete koolitusmeetmetega iga riigi ametiasutuste ja õigusekspertide jaoks. Selleks peab Euroopa Komisjon nägema ette ressursside eraldamise kohtunike, prokuröride ja kriminaalpolitseiametnike praktikaks, kogemuste vahetamiseks ja asjakohaseks koolituseks, mis aitab kaasa ühtse ja prognoositava kohtupraktika loomisele.

Selle algatuse mõju maksimeerimiseks peaks komisjon kaaluma, et neid meetmeid tuleks rakendada **ühenduse tasandil standardiseeritud programmides.** Lisaks sellele peaks komisjon julgustama ja rahastama ulatuslikke kodanike **teavitamis- ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid** ning kampaaniad peaksid üle võtma ja rakendama liikmesriikide valitsused.

II. [Digitaalteenuste seadus](#) on üks kõige ambitsioonikamaid algatusi, millel on mõju Euroopa tasandil, kuid ilma piisava konsulteerimise ja teavitamiseta on oht, et see õhutab veelgi vihkamise ja väärinfo õhkkonda ELis. Kuigi komisjon on algatanud liikmesriikide valitsuste tasandil arvukalt hindamisprotsesse direktiivi põhimõtete ülevõtmise kohta, ei ole kodanike teavitamisele interneti tulevikust ELis piisavalt vahendeid eraldatud. Komisjon peaks esmajärjekorras rahastama laiaulatuslikke **teavitamis- ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid**, et võidelda riiklike või isegi ELi-väliste osalejate algatatud desinformatsioonikampaaniate vastu.

Digitaalset kodakondsust kõigis selle aspektides tuleb selgitada ja tõlkida kõigi võimalike vahendite ja platvormide kaudu - sealhulgas peavoolumeedia kaudu, võttes arvesse digitaalset erinevusi, kuid ka riiklike sotsiaalpoliitilisi kontekste. Investeeringud **meediasse ja digitaalsesse kirjaoskuse** peavad olema proportsionaalsed digitaalmajandusele pühendatud programmidesse tehtavate investeeringutega, kusjuures oskuste ja hoiakute vahel peab valitsema täiuslik tasakaal.

III. Kuus aastat pärast [käitumisjuhendi](#) vastuvõtmist sotsiaalsete platvormide poolt, aga ka pärast pidevat järelevalvet, peab komisjon tõhustama **dialoogi ja kogemuste vahetamist** sotsiaalsete platvormide, riikide valitsuste ja parlamentide, akadeemilise, valitsusvälise ja õigussektori vahel. Tegevusjuhendi järgimise iga-aastane järelevalve peab minema kaugemale praegusest tegevusraamistikust, kus valitsusvälised organisatsioonid on pigem IT-ettevõtete tehisintellektiosakondade laiendus. Komisjon peab looma tõhusa raamistiku, milles platvormid pakuvad juurdepääsu ja aktsepteerivad nende osalejate eksperditeadmisi **regulaarsete vastastikuste teavitus- ja koolitusprogrammide raames.** Sel viisil teevad sotsiaalplatvormid ülemineku kommertslikest teenustest kommertslike avalike huvidega seotud teenustele.

Austatud Euroopa Parlamendile

IV. Lisaks tegelikule õigusloomeprotsessile peavad parlament ja eelkõige fraktsioonid **välja töötama sisemised järelevalvemehhanismid ja poliitilised sanktsioonid**, kui riigi tasandil edendavad erinevad erakonnad vihakõnet ja väärteavet. Iga fraktsioon peab välja töötama tõhusad demokraatia hindamismehhanismid ja käitumiskoodeksid, mida liikmesparteid peavad riiklikul tasandil kasutusele võtma. Liidu kodanikke teavitatakse läbipaistvalt ja korrapäraselt sellest, mil määral Euroopa Parlamendi liikmed ja riiklikud erakonnad järgivad demokraatlikke standardeid.

Lõplikud kaalutlused

Kriisid nõuavad kindlat ja kohest reageerimist, et vähendada keskpikki ja pikaajalisi negatiivseid mõjusid. Kuna viimased kaks aastat on tekitanud suure usalduskriisi avalike ja poliitiliste süsteemide vastu, peavad kõik ühiskondlikud osalejad leevendama oma kategoorilisi žeste vihakõne seadustamiseks ja karistamiseks. Suveräänsete ja populistlike suundumuste esilekerkimist Euroopas tuleb vaadelda suurima tähelepanuga ning samaaegselt tuleb taasalustada dialoog ELi tasandil.

Kuna puuduvad konsolideeritud andmed pandeemia tegelike mõjude kohta, kuid ka üha pingelisemas geopoliitilises kontekstis, tuleb poliitilisi žeste selgitada kannatlikult. Järgmised aastad on kriitilise tähtsusega, et luua kodanikele turvaline internet, mitte propaganda, vihkamise ja hirmu internet. Ja et anda sellele ühisele eesmärgile sidusust ja usaldusväarsust, peavad vastumeetmed olema proportsionaalsed ja väga põhjendatud nii õhutajate kui ka avalikkuse jaoks. Euroopa vastupanuvõime ja taastumine sõltub suurel määral ka inimõiguste mõistmisest ja austamisest.

Käesolev poliitikadokument on OpCode'i projekti 2019-2022 kokkuvõte. Käesoleva dokumendi sisu esindab ainult autorite seisukohti ja selle eest vastutavad üksnes autorid. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles sisalduva teabe või arvamuste võimaliku kasutamise eest.

OpCode konsortsiumi moodustavad: ActiveWatch (juht - Rumeenia), Eesti Inimõiguste Keskus (partner - Eesti), Never Again Association (partner - Poola), Digi Q (partner - Slovakkia) ja Movimiento contra la Intolerancia (partner - Hispaania).

Więcej Europy, mniej nienawiści

Pandemia COVID-19 wstrząsnęła Europą i światem do głębi. Pod jej koniec możemy dokonać średniookresowego bilansu, który pokazuje, że nie tylko gospodarki narodowe i systemy zdrowotne zostały wystawione na próbę, ale cały ekosystem wartości i przekonań. Europa pokoju i konsensusu ryzykuje fragmentację z powodu nadmiernego formalizmu i nieustrukturyzowanego dialogu.

W ciągu ostatnich trzech lat, w znacznej części naznaczonych niepokojem wywołanym pandemią, szczegółowo przeanalizowaliśmy mutacje, jakie przeszedł wirus nienawiści w klimacie zdominowanym przez powszechny niepokój, ale także przez brak skrupułów ze strony niektórych populistycznych lub ekstremistycznych rządów i formacji politycznych. Mogliśmy zobaczyć, jak sieci nienawiści i kłamstwa prosperują, wiele z nich pod kierunkiem polityków, którzy drobiazgowo kapitalizują brak zaufania i lęki w społeczeństwie.

Zasady i wartości, które leżą u podstaw demokratycznej Europy, zostały częściowo przejęte i przekręcone w spiskowe i antysystemowe narracje, które reaktywowały społeczne i kulturowe podziały, które naiwnie traktowaliśmy jako część lekcji wyciągniętej z historii. W rzeczywistości uprzedzenia i nienawiść są częścią teraźniejszości Europy i istnieje ryzyko, że w niedalekiej przyszłości staną się jeszcze bardziej wyraźne.

Jeżeli rok 2021 był poświęcony planowi Recovery and Resilience, który ma uchronić Unię Europejską przed negatywnymi skutkami pandemii, to rok 2022 i następne muszą być poświęcone potwierdzeniu europejskiej tożsamości i obywatelstwa. Dyskusja o Europie musi stać się mniej techniczna, a bardziej skoncentrowana na każdym z jej 450 milionów obywateli.

Poniższe zalecenia opierają się na doświadczeniach pięciu organizacji należących do konsorcjum OpCode w zwalczaniu i ograniczaniu mowy nienawiści. Zalecenia te skierowane są do władzy wykonawczej i ustawodawczej UE, w szczególności do Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego.

Do Szanownej Komisji Europejskiej

W ostatnich latach Unia Europejska, poprzez Komisję Europejską, poczyniła znaczne postępy w kierunku ujednoczenia i regulacji we wrażliwych obszarach, takich jak mowa nienawiści i dezinformacja. Oprócz prawidłowej diagnozy zjawisk i woli politycznej, wysiłki te muszą być połączone z działaniami szkoleniowymi i informacyjnymi dla kluczowych aktorów w zakresie przełożenia tych zasad prawa i obywatelstwa na życie codzienne.

I. Dlatego inicjatywa (2020 - 2021) Komisji Europejskiej, poprzez DG Justice Unit 2 - Fundamental Rights, [rozszerzenia listy przestępstw UE](#) o mowę nienawiści i przestępstwa z nienawiści **musi uzupełniać konsultacje, ocenę i monitoring 27 państw członkowskich o konkretne działania szkoleniowe dla organów władzy i ekspertów sądowych w każdym państwie**. W tym celu Komisja Europejska musi przewidzieć przydział środków na staże, wymianę doświadczeń i odpowiednie szkolenia dla sędziów, prokuratorów i funkcjonariuszy policji sądowej, które przyczynią się do stworzenia jednolitego i przewidywalnego orzecznictwa.

Aby zmaksymalizować wpływ tej inicjatywy, Komisja powinna rozważyć, że działania te powinny być prowadzone w ramach **standardowych programów na poziomie Wspólnoty**. Ponadto Komisja powinna zachęcać i finansować liczne **kampanie informacyjne i uświadamiające** dla obywateli, a kampanie te powinny być przejęte i realizowane przez rządy krajowe.

II. [Ustawa o usługach cyfrowych](#) jest jedną z najbardziej ambitnych inicjatyw mających wpływ na poziomie europejskim, ale bez odpowiednich konsultacji i informacji grozi dalszym podsycaniem klimatu nienawiści i dezinformacji w UE. Chociaż Komisja zainicjowała liczne procesy oceny na poziomie rządów krajowych w zakresie transpozycji zasad dyrektywy, to jednak nie zainwestowano wystarczających środków w informowanie obywateli o przyszłości Internetu w UE. Komisja powinna w pierwszej kolejności finansować szerokie **kampanie informacyjne i uświadamiające**, aby przeciwdziałać kampaniom dezinformacyjnym inicjowanym przez podmioty krajowe lub nawet spoza UE.

Obywatelstwo cyfrowe, we wszystkich jego aspektach, musi być wyjaśniane i tłumaczone za pomocą wszystkich możliwych środków i platform - w tym mediów głównego nurtu, z uwzględnieniem podziałów cyfrowych, ale także narodowych kontekstów społeczno-politycznych. Inwestycje w **media i umiejętności cyfrowe** muszą być współmierne do inwestycji w programy poświęcone gospodarce cyfrowej, z zachowaniem idealnej równowagi pomiędzy umiejętnościami i postawami.

III. Sześć lat po przyjęciu [kodeksu postępowania](#) przez platformy społecznościowe, ale także po stałym monitorowaniu, Komisja musi zintensyfikować **ułatwianie dialogu i wymiany wiedzy fachowej** między platformami społecznościowymi, rządami i parlamentami krajowymi, sektorem akademickim, pozarządowym i sądowniczym. Coroczny monitoring przestrzegania kodeksu postępowania musi wykraczać poza obecne ramy działania, w których organizacje pozarządowe są raczej przedłużeniem działów AI firm informatycznych. Komisja musi stworzyć skuteczne ramy, w których platformy zapewniają dostęp i akceptują wiedzę fachową tych podmiotów w **regularnych programach wzajemnego**

informowania i szkolenia. W ten sposób platformy społeczne dokonają przejścia od usług komercyjnych do komercyjnych usług w interesie publicznym.

Do Szanownego Parlamentu Europejskiego

IV. Poza samym procesem legislacyjnym Parlament, a w szczególności grupy polityczne muszą **opracować wewnętrzne mechanizmy kontroli i sankcji politycznych**, gdy na szczeblu krajowym różne partie polityczne promują mowę nienawiści i dezinformację. Każda grupa polityczna musi opracować efektywne mechanizmy oceny demokracji i kodeksy postępowania, które zostaną podjęte na szczeblu krajowym przez partie członkowskie. Obywatele Unii będą w sposób przejrzysty i regularny informowani o stopniu przestrzegania standardów demokratycznych zarówno przez posłów do Parlamentu Europejskiego, jak i partie krajowe.

Rozważania końcowe

Kryzysy wymagają zdecydowanych i natychmiastowych reakcji, aby zmniejszyć średnio- i długoterminowe negatywne skutki. Ponieważ ostatnie dwa lata przyniosły poważny kryzys zaufania do systemu publicznego i politycznego, wszyscy aktorzy społeczni muszą powściągnąć swoje katagoryczne gesty w celu uregulowania prawnego i sankcjonowania mowy nienawiści. Pojawienie się tendencji suwerenistycznych i populistycznych w Europie musi być traktowane z najwyższą uwagą, a dialog musi być wznowiony równocześnie na poziomie UE.

Wobec braku skonsolidowanych danych na temat prawdziwych skutków pandemii, ale także w coraz bardziej napiętym kontekście geopolitycznym, polityczne gesty należy tłumaczyć cierpliwością. Najbliższe lata są decydujące dla zbudowania bezpiecznego Internetu dla obywateli, a nie takiego, w którym panuje propaganda, nienawiść i strach. I aby nadać temu wspólnemu celowi spójność i wiarygodność, działania zaradcze muszą być proporcjonalne i wysoce uzasadnione zarówno dla podżegaczy, jak i dla społeczeństwa. Odporność i odbudowa Europy zależy również w dużym stopniu od zrozumienia i poszanowania praw człowieka.

Niniejszy dokument programowy jest podsumowaniem projektu OpCode na lata 2019 - 2022. Treść tego dokumentu reprezentuje wyłącznie poglądy autorów i są oni za nie wyłącznie odpowiedzialni. Komisja Europejska nie ponosi żadnej odpowiedzialności za wykorzystanie zawartych w nim informacji lub opinii.

Konsorcjum OpCode jest tworzone przez: ActiveWatch (Lider - Rumunia), Estonian Human Rights Center (Partner - Estonia), Stowarzyszenie Nigdy Więcej (Partner - Polska), Digi Q (Partner - Słowacja) oraz Movimiento contra la Intolerancia (Partner - Hiszpania).

Mai multă Europa, mai puțină ură

Pandemia COVID-19 a zdruncinat Europa și lumea întreagă din temelii. Spre finalul ei, putem face un bilanț intermediar, care ne arată că nu doar economiile și sistemele sanitare naționale au fost puse la încercare, ci întregul ecosistem de valori și credințe. Europa păcii și consensului riscă să se fragmenteze din cauza formalismului excesiv și a dialogului nestructurat.

În ultimii trei ani, în bună parte marcați de neliniștea generată de pandemie, am analizat în detaliu mutațiile pe care virusul urii le-a suferit într-un climat dominat de anxietate generalizată, dar și de lipsa de scrupule ale unor guverne și formațiuni politice populiste sau extremiste. Am putut observa cum prosperă rețelele urii și minciunii, multe dintre ele sub coordonarea unor politicieni care au capitalizat meschin lipsa de încredere și temerile din societate.

Principiile și valorile care stau la baza Europei democratice au fost parțial confiscate și răstălmăcite în narațiuni conspiraționiste și anti-sistem care au reactivat clivaje sociale și culturale pe care, în mod naiv, le-am considerat ca fiind parte din lecțiile învățate ale istoriei. De fapt, prejudecățile și ura sunt parte din prezentul Europei și riscă să se accentueze în viitorul nu foarte îndepărtat.

Dacă anul 2021 a fost dedicat Planului de Redresare și Reziliență care să salveze Uniunea Europeană de efectele negative ale pandemiei, anul 2022 și următorii ce vor veni trebuie dedicați reafirmării identității și cetățeniei europene. Discuția despre Europa trebuie să devină mai puțin tehnică și să fie mai orientată spre fiecare dintre cei 450 de milioane de cetățeni.

Următoarele recomandări sunt formulate pe baza experienței acumulate de cele cinci organizații din consorțiul OpCode în combaterea și reducerea discursului instigator la ură. Recomandările vizează în mod particular componentele executive și legislative ale UE, în mod particular Comisia Europeană și Parlamentul European.

Comisia Europeană

În ultima perioadă, Uniunea Europeană, prin Comisia Europeană, a făcut progrese semnificative pentru unificare și reglementare în domenii sensibile precum discursul urii sau dezinformarea. Dincolo de diagnosticarea corectă a fenomenelor și de voința politică, aceste eforturi trebuie dublate de acțiuni de instruire și informare pentru actorii cheie în transpunerea acestor principii de drept și de cetățenie în viața de zi cu zi.

- I. Astfel, inițiativa (2020 – 2021) Comisiei Europene, prin Directoratul General pentru Justiție Unitatea 2 – Drepturi Fundamentale, de [Extindere a listei Infracțiunilor UE la discursurile și infracțiunile motivate de ură](#) trebuie să completeze consultarea, evaluarea și monitorizarea celor 27 de state membre cu acțiuni concrete de formare pentru autoritățile și experții judiciari din fiecare stat. În acest sens, Comisia Europeană trebuie să prevadă alocarea de resurse pentru stagii de practică, schimburi de experiență și formare adecvată pentru judecători, procurori și polițiști judiciari care să contribuie la crearea unei jurisprudențe unitare și predictibile.

Pentru a maximiza impactul acestei inițiative, Comisia trebuie să aibă în vedere ca aceste acțiuni să se desfășoare în **programe standardizate la nivel comunitar**. Mai mult, Comisia trebuie să încurajeze și să finanțeze ample **campanii de informare și conștientizare** a cetățenilor, iar campaniile să fie asumate și derulate de guvernele naționale.

- II. [Directiva pentru Servicii Digitale](#) este una dintre cele mai ambițioase inițiative cu impact la nivel european, însă, fără consultare și informare adecvate, riscă să alimenteze și mai mult climatul de ură și dezinformare din spațiul UE. Deși Comisia a inițiat numeroase procese de evaluare la nivelul guvernelor naționale privind transpunerea principiilor Directivei, nu există suficiente resurse investite în informarea cetățenilor asupra viitorului Internetului în spațiul UE. Comisia ar trebui să finanțeze, cu prioritate, **campanii ample de informare și conștientizare** care să contrabalanseze campaniile de dezinformare inițiate de actori naționali sau chiar din afara UE.

Cetățenia digitală, sub toate aspectele ei, trebuie explicată și tradusă prin toate mijloacele și platformele posibile – inclusiv în **media mainstream**, ținând cont de decalajele digitale, dar și de contextele socio-politice naționale. Investițiile în **educația media și educație digitală** trebuie să fie proporționale cu cele în programele dedicate economiei digitale, căci balanța dintre aptitudini și atitudini trebuie să fie într-un echilibru perfect.

- III. După șase ani de la adoptarea [Codului de Conduită](#) de către platformele sociale, dar și de monitorizare continuă, Comisia trebuie să intensifice **facilitarea dialogului și schimbului de expertiză** între platformele sociale, guvernele și parlamentele naționale, sectorul academic, nonguvernamental și judiciar. Exercițiile anuale de monitorizare a respectării Codului de Conduită trebuie să depășească actualul cadru de funcționare, în care organizațiile neguvernamentale sunt mai degrabă o extensie a diviziilor de Inteligență Artificială ale companiilor IT. Comisia trebuie să creeze un cadru de lucru autentic, în care platformele să ofere acces și să accepte expertiza acestor actori în **programe regulate de informare și formare mutuale**. În acest fel, platformele sociale vor face tranziția de la servicii comerciale la servicii comerciale de interes public.

Parlamentul European

- IV. Dincolo de procesul legislativ efectiv, Parlamentul și, în mod special, grupurile politice trebuie să dezvolte **mecanisme interne de monitorizare și sancționare politică** atunci când, la nivel național, partidele promovează discursul urii și dezinformarea. Fiecare grup politic trebuie să dezvolte mecanisme eficiente de evaluare a democrației și coduri de conduită care să fie asumate și la nivel național de către partidele membre. Cetățenii Uniunii vor fi informați transparent și cu regularitate asupra gradului de respectare a standardelor democratice atât de către membrii Parlamentului European, cât și de către partidele naționale.

Considerații finale

De regulă, crizele cer răspunsuri ferme și imediate, pentru a reduce efectele negative pe termen mediu și lung. Pentru că ultimii doi ani au produs o criză majoră de încredere în sistemele publice și politice, toți actorii sociali trebuie să își tempereze gesturile categorice de legiferare și sancționare a discursului instigator la ură. Emergența curentelor suveraniste și populiste din Europa trebuie privită cu maximă atenție și dialogul trebuie repornit simultan la nivelul UE.

În lipsa unor date consolidate despre adevăratele efecte ale pandemiei, dar și în contextul geopolitic tot mai tensionat, gesturile politice trebuie explicate cu răbdare. Următorii ani sunt critici pentru a construi un Internet sigur pentru cetățeni și nu unul al propagandei, al urii și al fricii. Iar pentru a da coerență și credibilitate acestui scop comun, acțiunile de combatere trebuie să fie proporționale și extrem de bine justificate atât instigatorilor, cât și publicului larg. Reziliența și redresarea Europei depind în mare măsură și de înțelegerea și respectarea drepturilor omului.

Prezentul document reprezintă concluzia proiectului OpCode 2019 - 2022. Conținutul acestui document reprezintă doar punctul de vedere al autorilor și este responsabilitatea exclusivă a acestora. Comisia Europeană nu își asumă nicio responsabilitate pentru utilizarea care poate fi făcută din informațiile sau opiniile pe care le conține.

Consoțiul OpCode este format din: ActiveWatch (Lider - România), Estonian Human Rights Center (Partener - Estonia), Never Again Association (Partener - Polonia), Digi Q (Partener - Slovacia) și Movimiento contra la Intolerancia (Partener - Spania).

Viac Európy, menej nenávisti

Pandémia COVID-19 otriasla Európou a svetom v základoch. Na jej konci môžeme urobiť strednodobú bilanciu, ktorá ukazuje, že skúškou neprešli len národné hospodárstva a zdravotnícke systémy, ale celý ekosystém hodnôt a presvedčení. Európe mieru a konsenzu hrozí roztrieštenie v dôsledku prílišného formalizmu a neštruktúrovaného dialógu.

Počas uplynulých troch rokov, ktoré boli z veľkej časti poznačené úzkosťou vyvolanou pandémiou, sme podrobne analyzovali mutácie, ktorými prešiel vírus nenávisti v atmosfére, ktorej dominuje všeobecná úzkosť, ale aj bezohľadnosť niektorých populistických alebo extrémistických vlád a politických formácií. Mohli sme vidieť, ako sa darí sieťam nenávisti a lži, z ktorých mnohé sú pod vedením politikov, ktorí malicherne zarábajú na nedostatku dôvery a strachu v spoločnosti.

Princípy a hodnoty, na ktorých stojí demokratická Európa, boli čiastočne uchopené a prekrútené do konšpiračných a protisystémových naratívov, ktoré reaktivovali sociálne a kultúrne rozdiely, ktoré sme naivne považovali za súčasť poučenia z histórie. V skutočnosti sú predsudky a nenávisť súčasťou európskej súčasnosti a hrozí, že sa v blízkej budúcnosti ešte zvýrazia.

Ak bol rok 2021 venovaný plánu obnovy a odolnosti na záchranu Európskej únie pred negatívnymi účinkami pandémie, rok 2022 a ďalšie roky musia byť venované opätovnému potvrdeniu európskej identity a občianstva. Diskusia o Európe musí byť menej technická a viac zameraná na každého z jej 450 miliónov občanov.

Nasledujúce odporúčania vychádzajú zo skúseností piatich organizácií v konzorciu OpCode s bojom proti nenávisťným prejavom a ich obmedzovaním. Odporúčania sú určené výkonným a zákonodarným orgánom EÚ, najmä Európskej komisii a Európskemu parlamentu.

Ctihodnej Európskej komisii

V posledných rokoch Európska únia prostredníctvom Európskej komisie dosiahla významný pokrok v oblasti zjednotenia a regulácie citlivých oblastí, ako sú nenávisťné prejavy a dezinformácie. Okrem správnej diagnózy javov a politickej vôle sa toto úsilie musí spojiť s odbornou prípravou a informačnými akciami pre kľúčových aktérov pri prenose týchto zásad práva a občianstva do každodenného života.

- I. Iniciatíva Európskej komisie (2020 - 2021) prostredníctvom oddelenia 2 Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť - Základné práva [rozšíriť zoznam trestných činov EÚ](#) o nenávisťné prejavy a trestné činy z nenávisti **musí byť doplnená konzultáciami, hodnotením a monitorovaním 27 členských štátov a**

konkrétnymi vzdelávacími aktivitami pre orgány a súdnych expertov v každom štáte. Na tento účel musí Európska komisia zabezpečiť vyčlenenie zdrojov na stáže, výmeny skúseností a vhodné školenia pre sudcov, prokurátorov a príslušníkov justičnej polície, ktoré prispejú k vytvoreniu jednotnej a predvídateľnej judikatúry.

S cieľom maximalizovať vplyv tejto iniciatívy by Komisia mala zväziť, že tieto činnosti by sa mali vykonávať v rámci **štandardizovaných programov na úrovni Spoločenstva.** Okrem toho by Komisia mala podporovať a financovať rozsiahle **informačné a osvetové kampane pre** občanov a tieto kampane by mali prevziať a realizovať vlády jednotlivých štátov.

II. [Akt o digitálnych službách](#) je jednou z najambicióznejších iniciatív s dosahom na európskej úrovni, ale bez primeraných konzultácií a informácií hrozí, že ešte viac podporí atmosféru nenávisťi a dezinformácií v EÚ. Hoci Komisia iniciovala na úrovni národných vlád početné hodnotiace procesy týkajúce sa transpozície zásad smernice, do informovania občanov o budúcnosti internetu v EÚ sa neinvestuje dostatok prostriedkov. Komisia by mala prioritne financovať rozsiahle **informačné a osvetové kampane** s cieľom čeliť dezinformačným kampaniam iniciovaným vnútroštátnymi aktérmi alebo dokonca aktérmi mimo EÚ.

Digitálne občianstvo vo všetkých jeho aspektoch je potrebné vysvetľovať a tlmočiť prostredníctvom všetkých možných prostriedkov a platforiem - vrátane hlavných médií, s ohľadom na digitálne rozdiely, ale aj národné sociálno-politické kontexty. Investície do **mediálnej a digitálnej gramotnosti** musia byť úmerné investíciám do programov venovaných digitálnej ekonomike, s dokonalou rovnováhou medzi zručnosťami a postojmi.

III. Šesť rokov po prijatí [kódexu správania](#) sociálnymi platformami, ale aj po priebežnom monitorovaní, musí Komisia zintenzívniť **uľahčovanie dialógu a výmeny odborných poznatkov** medzi sociálnymi platformami, národnými vládami a parlamentmi, akademickým, mimovládny a súdny sektorom. Každoročné monitorovanie dodržiavania kódexu správania musí ísť nad rámec súčasného operačného rámca, v ktorom sú mimovládne organizácie skôr predĺžením divízií umelej inteligencie IT spoločností. Komisia musí vytvoriť účinný rámec, v ktorom platformy poskytnú prístup a akceptujú odborné znalosti týchto aktérov v rámci **pravidelných programov vzájomného informovania a odbornej prípravy.** Takto sociálne platformy uskutočnia prechod od komerčných služieb ku komerčným službám vo verejnom záujme.

Ctihodnému Európskemu parlamentu

IV. Okrem samotného legislatívneho procesu je potrebné, aby Parlament a najmä politické skupiny **vytvorili vnútorné monitorovacie mechanizmy a politické sankcie** v prípadoch, keď rôzne politické strany na vnútroštátnej úrovni propagujú

nenávistné prejavy a dezinformácie. Každá politická skupina musí vytvoriť účinné mechanizmy hodnotenia demokracie a kódexy správania, ktoré by členské strany prijali na vnútroštátnej úrovni. Občania Únie budú transparentne a pravidelne informovaní o miere dodržiavania demokratických noriem poslancami Európskeho parlamentu aj národnými stranami.

Záverečné úvahy

Krízy si vyžadujú rozhodné a okamžité reakcie na zníženie strednodobých a dlhodobých negatívnych účinkov. Keďže posledné dva roky spôsobili veľkú krízu dôvery vo verejné a politické systémy, všetci sociálni aktéri musia zmierniť svoje kategorické gestá s cieľom uzákoniť a sankcionovať nenávistné prejavy. Vznik suverenistických a populistických tendencií v Európe treba vnímať s maximálnou pozornosťou a súčasne obnoviť dialóg na úrovni EÚ.

Vzhľadom na nedostatok konsolidovaných údajov o skutočných účinkoch pandémie, ale aj v čoraz napätejšom geopolitickom kontexte, je potrebné trpezlivo vysvetľovať politické gestá. Nasledujúcich niekoľko rokov je rozhodujúcich pre vybudovanie bezpečného internetu pre občanov, a nie internetu propagandy, nenávisti a strachu. A aby sa tomuto spoločnému cieľu dodala súdržnosť a dôveryhodnosť, protiopatrenia musia byť primerané a vysoko opodstatnené tak pre podnikateľov, ako aj pre verejnosť. Odolnosť a obnova Európy do veľkej miery závisí aj od pochopenia a dodržiavania ľudských práv.

Tento strategický dokument je záverom projektu OpCode 2019 - 2022. Obsah tohto dokumentu vyjadruje výlučne názory autorov a je na ich výhradnú zodpovednosť. Európska komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za prípadné použitie informácií alebo názorov, ktoré obsahuje.

Konzorcium OpCode tvoria: ActiveWatch (líder - Rumunsko), Estonian Human Rights Center (partner - Estónsko), Never Again Association (partner - Poľsko), Digi Q (partner - Slovensko) a Movimiento contra la Intolerancia (partner - Španielsko).

Más Europa, menos odio

La pandemia de COVID-19 ha sacudido a Europa y al mundo hasta sus cimientos. Hacia su final, podemos hacer un balance a medio plazo, que muestra que no son sólo las economías nacionales y los sistemas sanitarios los que han sido puestos a prueba, sino todo el ecosistema de valores y creencias. La Europa de la paz y el consenso corre el riesgo de fragmentarse debido al excesivo formalismo y al diálogo desestructurado.

En los últimos tres años, marcados en gran parte por la ansiedad generada por la pandemia, hemos analizado con detalle las mutaciones que ha sufrido el virus del odio en un clima dominado por la ansiedad generalizada, pero también por la falta de escrúpulos de algunos gobiernos y formaciones políticas populistas o extremistas. Hemos podido comprobar cómo prosperan las redes de odio y de mentira, muchas de ellas bajo la dirección de políticos que han capitalizado mezquinamente la falta de confianza y los temores de la sociedad.

Los principios y los valores que sustentan la Europa democrática han sido en parte secuestrados y tergiversados en narrativas conspirativas y antisistema que han reactivado las divisiones sociales y culturales que ingenuamente tomamos como parte de las lecciones aprendidas de la historia. De hecho, los prejuicios y el odio forman parte del presente de Europa y corren el riesgo de acentuarse en un futuro no muy lejano.

Si el año 2021 se dedicó al Plan de Recuperación y Resiliencia para salvar a la Unión Europea de los efectos negativos de la pandemia, el año 2022 y siguientes deben dedicarse a reafirmar la identidad y la ciudadanía europeas. El debate sobre Europa debe ser menos técnico y centrarse más en cada uno de sus 450 millones de ciudadanos.

Las siguientes recomendaciones se basan en la experiencia de las cinco organizaciones del consorcio OpCode en la lucha y la reducción de la incitación al odio. Las recomendaciones están dirigidas a los brazos ejecutivo y legislativo de la UE, en particular a la Comisión Europea y al Parlamento Europeo.

A la Honorable Comisión Europea

En los últimos años, la Unión Europea, a través de la Comisión Europea, ha realizado importantes avances hacia la unificación y la regulación en ámbitos sensibles como la incitación al odio y la desinformación. Más allá del diagnóstico correcto de los fenómenos y de la voluntad política, estos esfuerzos deben ir acompañados de acciones de formación e información de los actores clave para trasladar estos principios de derecho y ciudadanía a la vida cotidiana.

I. Así, la iniciativa (2020 - 2021) de la Comisión Europea, a través de la Unidad 2 de Justicia - Derechos Fundamentales, [de ampliar la lista de delitos de la UE](#) a la incitación al odio y a los delitos de odio **debe complementar la consulta, evaluación y seguimiento de los 27 Estados miembros con acciones concretas de formación para la autoridad y los expertos judiciales de cada Estado**. Para ello, la Comisión Europea debe prever la asignación de recursos para prácticas, intercambios de experiencias y formación adecuada para jueces, fiscales y agentes de la policía judicial que contribuyan a la creación de una jurisprudencia unificada y previsible.

Para maximizar el impacto de esta iniciativa, la Comisión debería considerar que estas acciones se lleven a cabo en **programas estandarizados a nivel comunitario**. Además, la Comisión debería fomentar y financiar amplias **campañas de información y sensibilización** de los ciudadanos, y las campañas deberían ser asumidas y aplicadas por los gobiernos nacionales.

II. [La Ley de Servicios Digitales](#) es una de las iniciativas más ambiciosas con impacto a nivel europeo, pero sin una consulta e información adecuadas corre el riesgo de alimentar aún más el clima de odio y desinformación en la UE. Aunque la Comisión ha iniciado numerosos procesos de evaluación a nivel de los gobiernos nacionales sobre la transposición de los principios de la Directiva, no se han invertido suficientes recursos en informar a los ciudadanos sobre el futuro de Internet en la UE. La Comisión debería financiar de forma prioritaria amplias **campañas de información y sensibilización** para contrarrestar las campañas de desinformación iniciadas por agentes nacionales o incluso extracomunitarios.

La ciudadanía digital, en todos sus aspectos, debe explicarse y traducirse a través de todos los medios y plataformas posibles, incluidos los medios de comunicación convencionales, teniendo en cuenta las brechas digitales, pero también los contextos sociopolíticos nacionales. Las inversiones en los **medios de comunicación y en la alfabetización digital** deben ser proporcionales a las de los programas dedicados a la economía digital, con un equilibrio perfecto entre competencias y actitudes.

III. Seis años después de la adopción del Código [de](#) Conducta por parte de las plataformas sociales, pero también después de un seguimiento continuo, la Comisión debe intensificar **la facilitación del diálogo y el intercambio de conocimientos** entre las plataformas sociales, los gobiernos y parlamentos nacionales, el sector académico, el no gubernamental y el judicial. Los ejercicios anuales de control del cumplimiento del Código de Conducta deben ir más allá del marco operativo actual, en el que las organizaciones no gubernamentales son más bien una extensión de las divisiones de IA de las empresas de TI. La Comisión debe crear un marco eficaz en el que las plataformas den acceso y acepten la experiencia de estos actores en **programas regulares de información y formación mutua**. De este modo, las plataformas

sociales harán la transición de servicios comerciales a servicios comerciales de interés público.

Al Honorable Parlamento Europeo

IV. Más allá del proceso legislativo propiamente dicho, el Parlamento y, en particular, los grupos políticos **deben desarrollar mecanismos de control interno y de sanción política** cuando, a nivel nacional, los distintos partidos políticos promuevan el discurso del odio y la desinformación. Cada grupo político debe desarrollar mecanismos eficaces de evaluación de la democracia y códigos de conducta que sean asumidos a nivel nacional por los partidos miembros. Los ciudadanos de la Unión serán informados de forma transparente y periódica sobre el grado de cumplimiento de las normas democráticas tanto por parte de los diputados como de los partidos nacionales.

Consideraciones finales

Las crisis requieren respuestas firmes e inmediatas para reducir los efectos negativos a medio y largo plazo. Dado que los dos últimos años han producido una importante crisis de confianza en los sistemas públicos y políticos, todos los actores sociales deben moderar sus gestos categóricos para legislar y sancionar el discurso del odio. El surgimiento de tendencias soberanistas y populistas en Europa debe contemplarse con la máxima atención y el diálogo debe reiniciarse simultáneamente a nivel de la UE.

A falta de datos consolidados sobre los verdaderos efectos de la pandemia, pero también en un contexto geopolítico cada vez más tenso, los gestos políticos deben explicarse con paciencia. Los próximos años son fundamentales para construir una Internet segura para los ciudadanos y no una de propaganda, odio y miedo. Y para dar coherencia y credibilidad a este objetivo común, las acciones de respuesta deben ser proporcionadas y estar muy justificadas tanto para los instigadores como para el público. La resistencia y la recuperación de Europa también dependen en gran medida de la comprensión y el respeto de los derechos humanos.

Este documento político es la conclusión del proyecto OpCode 2019 - 2022. El contenido de este documento representa únicamente las opiniones de los autores y es de su exclusiva responsabilidad. La Comisión Europea no acepta ninguna responsabilidad por el uso que pueda hacerse de la información u opiniones que contiene.

El consorcio OpCode está formado por: ActiveWatch (líder - Rumanía), Centro de Derechos Humanos de Estonia (socio - Estonia), Asociación Nunca Más (socio - Polonia), Digi Q (socio - Eslovaquia) y Movimiento contra la Intolerancia (socio - España).